

داخلی آن معادل ۲۵ درصد است. به طور دقیق‌تر، بررسی شاخص‌های اقتصادی ترکمنستان نشان می‌دهد که تولید ناخالص داخلی این کشور تا سال ۲۰۲۱ حدود ۵/۲ میلیارد دلار افزایش پیدا کرده و در کنار آن نرخ بیکاری نیز در این سال با افزایش حدود یک درصدی در مقایسه با سال ۲۰۱۸ به ۱۰ رسیده است. با وجود اقتصاد رو به رشد این کشور اما دو ضعف عمده در ساختار اقتصادی آن وجود دارد؛ اولاً بخش‌های گوناگون آن به‌صورت متوازن تقسیم نشده و از طرفی انحصارات دولتی اقتصاد این کشور را تا حدودی بسته نگه داشته است. هر چند که در دو سال اخیر اغلب شاخص‌های اقتصادی این کشور با انتشار ویروس کووید ۱۹ تغییرات چندانی نداشته اما همچنان اقتصاد ترکمنستان یک اقتصاد بسته دولتی مبتنی بر انحصارات دولتی است که اساس را بر کشاورزی و صنعت نفت و گاز قرار داده است. در سندی که بنیاد هریتیج در سال ۲۰۲۱ منتشر ساخته، بسیاری از فاکتورهای اقتصادی ترکمنستان را در اواخر این سال مورد بحث و بررسی قرار داده است. بر مبنای این سند، ترکمنستان با داشتن امتیاز ۴۷/۴ اقتصادی در جایگاه ۱۶۷ به لحاظ آزادی اقتصادی قرار می‌گیرد. ترکمنستان در بین ۴۰ کشور منطقه آسیا و اقیانوسیه به لحاظ آزادی اقتصادی در رتبه ۳۷ قرار دارد و امتیاز کلی این کشور زیر میانگین منطقه‌ای و جهانی است. به عبارتی از زمانی که حکومت کنونی این کشور بر ترکمنستان حاکم شده عملاً آزادی اقتصادی که یک شاخص اقتصادی بسیار مهم برای ارزیابی توسعه اقتصادی یک کشور است، در این کشور وجود ندارد. در نتیجه به دلیل ضعف بخش خصوصی، دولت نقش بسیار مهمی در ساختار اقتصادی ترکمنستان دارد و در اقتصاد این کشور شاهد نوع خاصی از انحصار اقتصادی هستیم. در سال ۲۰۲۰ اتحادیه صنعتگران و کارآفرینان ترکمنستان، سهم بخش خصوصی در اقتصاد این کشور را حدود ۷۰ درصد ارزیابی کرد اما این رقم،

مجموع تجارت ترکمنستان در سال ۲۰۲۱ در حدود ۱۰ میلیارد دلار بوده که میزان واردات آنها حدود ۳/۷ و صادرات نیز تقریباً ۶/۳ میلیارد دلار بوده است

بخش صنایع هیدروکربنی را که ۳۵ درصد تولید ناخالص داخلی از آن طریق تأمین می‌شود، مستثنی می‌سازد و سلامت اقتصاد این کشور همچنان به فروش گاز طبیعی وابسته است و دولت اغلب برنامه‌های خود را بر جایگزینی واردات و خودکفایی در حوزه تأمین مواد غذایی متمرکز ساخته است.

۵۰ درصد بازار ترکمنستان در دست ترکیه و روسیه

مجموع تجارت ترکمنستان در سال ۲۰۲۱ در حدود ۱۰ میلیارد دلار بوده که میزان واردات آنها حدود ۳/۷ و صادرات نیز تقریباً ۶/۳

میلیارد دلار بوده است. بررسی واردات این کشور نشان می‌دهد که ارزش واردات آن از ۱۰ میلیارد دلار در سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ به ۳/۷ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۱ کاهش یافته و متوسط واردات آنها در یک دهه اخیر در حدود همین رقم یعنی ۳/۵ میلیارد دلار باقی مانده است. ماشین‌آلات (۸۰/۱ میلیون دلار)، تجهیزات الکتریکی (۳۵/۰ میلیون دلار)، توربین‌های گاز (۱۰/۳ میلیون دلار)، شمش‌های آهن خام (۱۰/۳ میلیون دلار)، داروهای بسته‌بندی شده (۱۰/۱ میلیون دلار) و فرآورده‌های آهن و فولاد (۱۰/۱ میلیون دلار) عمده کالاهای وارداتی ترکمنستان در سال ۲۰۲۱ است. از مجموع واردات ترکمن‌ها (۷۸۶ میلیون دلار) از ترکیه، (۶۴۹ میلیون

دلار) از روسیه، (۴۴۵ میلیون دلار) از چین، (۱۹۳ میلیون دلار) از آلمان و (۱۸۲ میلیون دلار) از امارات متحده عربی بوده است. مشخص است که واردات ترکمنستان نسبت به سال‌های گذشته به دلیل کاهش درآمد ارزی این کشور، تشدید تحریم‌های روسیه و سیاست جایگزینی واردات (افزایش عوارض گمرکی) کاهش داشته است. بررسی آمار صادراتی این کشور نیز نشان می‌دهد که گاز با ۵/۳۱ میلیارد دلار و نفت خام نیز با ۳/۵۴ میلیون دلار عمده کالاهای خروجی از ترکمنستان هستند. کودهای نیتروژنی با ۱۷۰ میلیون دلار در رتبه بعدی قرار دارد. عمده صادرات این